

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2058/2024
13.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јасмина Михаиловић, адвокат из ..., против туженог „Ковачки центар“ доо из Ваљева, чији је пуномоћник Душан Деспотовић, адвокат из ..., ради утврђења, поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 521/22 од 03.04.2024. године, у седници одржаној 13.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 521/22 од 03.04.2024. године у ставу првом и трећем изреке и пресуда Основног суда у Ваљеву П1 66/21 од 23.11.2021. године у ставу првом, другом, делу става трећег изреке којим је обавезан тужени да тужиоца врати на рад и у ставу четвртном изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење туженог број ... од 26.02.2021. године, да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог од 01.03.2021. године, да га тужени врати на рад, као и да му тужени накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 146.250,00 динара, у року од 8 дана од пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 66/21 од 23.11.2021. године, ставом првим изреке, поништено је решење туженог број ... од 26.02.2021. године као незаконито. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог од 01.03.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад на послове „...“. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 80.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 521/22 од 03.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена

првостепена пресуда у ставу првом, другом, делу става трећег којим је обавезан тужени да тужиоца врати на рад и у ставу четвртном изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става трећег изреке и тужба тужиоца у делу захтева којим је тражио да га тужени врати на послове „...“ одбачена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против потврђујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011...18/20), Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог у периоду од 08.10.2015. године до 26.02.2021. године на основу закључених уговора о раду на одређено време. Уговор о раду на одређено време, на основу кога је тужилац ступио на рад 08.10.2015. године закључен је ради обављања послова „...“ и не садржи основ за заснивање радног односа на одређено време. Након овог уговора тужилац је са туженим континуирано закључивао уговоре о раду на одређено време у току 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020. и 2021. године, обављајући исте послове. Уговори о раду на одређено време након 01.09.2017. године закључивани су ради реализације пројеката. Тужени је по истеку уговор о раду од 01.02.2021. године, дана 26.02.2021. године донео решење о престанку радног односа тужиоца због истека времена на који је заснован.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбене захтеве тужиоца налазећи да су се стекли услови из члана 37. став 6. Закона о раду за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. Тужилац је са туженим закључио више уговора о раду на одређено време за период дужи од 24 месеца непрекидног рада и од ступања на рад 08.10.2015. године до дана престанка радног односа 28.02.2021. године обављао послове истог радног места. Тужени је закључивањем више уговора о раду на одређено време поступио противно одредбама закона којима је регулисан рад на одређено време чиме је злоупотребио право. Код изложеног поништено је и оспорено решење о престанку радног односа и тужени обавезан да тужиоца врати на рад.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

У овој парници тужилац, који је био у радном односу код туженог на основу закључених уговора о раду на одређено време, тражи да се утврди да му је радни однос у складу са чланом 37. став 6. Закона о раду прерастао у радни однос на неодређено

време и да се с тим у вези поништи решење о престанку радног односа на одређено време и да се врати на рад. Тужени се као корисник буџетских средстава води у евиденцији корисника јавних средстава Министарства финансија – Управе за трезор под ЈБКЈС ..., тип КЈС - остали корисници јавних средстава, директни БК - Министарство одбране.

Одредбом члана 37. Закона о раду, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1), послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2), ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Према наведеним законским одредбама послодавац и запослени могу да закључе један или више сукцесивних уговора о раду на одређено време на истим пословима, чије укупно трајање непрекидно или са прекидима краћим од 30 дана не може да буде дуже од 24 месеца (осим замене одсутног радника). Ако послодавац и запослени закључе уговор о раду на одређено време по истеку рока од две године на истоврсним пословима, па запослени ради дуже од пет радних дана, стекли су се услови за прерастање радног односа у радни однос на неодређено време.

Међутим, тужени према члану 2. став 1. тачка 5. Закону о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 54/09, са новелама), спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства, а поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ бр. 113/2013, 21/2014, 66/2014, 118/2014, 22/2015, 59/2015, 62/19 и 50/20). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014...149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“ број 103/2015), затим до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“ број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“ број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“ број 72/2019).

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 149/2020 од 11.12.2020. године - са применом од 01.01.2021. године и 92/2023 од 27.10.2023. године) чланом 3. додат је и члан 27к, којим је прописано да је у одређеним случајевима дозвољено заснивање радног односа на неодређено време и без сагласности надлежне Комисије Владе РС, уколико су испуњени предвиђени услови у законом предвиђеном поступку. Наиме, у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2026. године корисницима јавних средстава дозвољено је да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства. Изузетно од става 1. овог члана, тело Владе из става 1. овог члана може једним актом дати сагласност новооснованом кориснику јавних средстава на број лица који тај корисник може примити у радни однос на неодређено време и одређено време у својству приправника у календарској години у којој је основан.

Запошљавање из члан 27к ст. 1. и 2. овог члана може се реализовати уколико корисник јавних средстава има обезбеђена средства за плате, односно зараде, са припадајућим порезом и доприносима за новозапослене, као и под условима и у складу са процедурама предвиђеним посебним прописима. Почев од 1. јануара 2021. године укупан број запослених на одређено време (изузев у својству приправника), лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге, као и посредством агенције за привремено запошљавање и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених на неодређено време, осим изузетно, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства. У ограничење из става 4. овог члана не убрајају се лица у радном односу на одређено време ради замене одсутног запосленог до његовог повратка, лица радно ангажована посредством Националне службе за запошљавање у циљу спровођења мера активне политике запошљавања у складу са прописима који уређују област запошљавања (јавни радови и додатно образовање и обуке), лица ангажована ради реализације пројеката који се финансирају средствима Европске уније или средствима донација, уколико се накнаде за њихов рад, са припадајућим порезима и доприносима, финансирају из ових извора, као и лица ангажована од стране корисника програма обуке, акредитованих реализатора обуке који су уписани у Сталну листу предавача и других реализатора обука коју води Национална академија за јавну управу. Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ бр. 159/2020 и 116/2023) ближе је уређен поступак за прибављање сагласности из ст. 1, 2. и 4. овог члана.

Чланом 105. наведеног Закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Тужилац је био у радном односу код туженог у периоду од 08.10.2015. године до 28.02.2021. године, односно 5 година, 4 месеца и 12 дана, по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време на истим систематизованим пословима. Међутим, у конкретном случају нема места примени члана 37. став 6. Закона о раду о правној фикцији заснивања радног односа на неодређено време у случају када запослени по истеку рока од 24 месеца на истоврсним пословима ради дуже од пет радних дана, како погрешно сматрају нижестепени судови јер се морају применити наведене одредбе Закона о буџетском систему.

Предметне одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе, су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, што произилази из одредбе члана 105. тог закона. Како је тужилац био радно ангажован у периоду када тужени као корисник јавних средстава није био у могућности да заснује радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим када за то постоји сагласност тела Владе и предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, а уз претходно прибављено мишљење министарства, што овде није случај, као и у периоду када је корисницима јавних средстава дозвољена могућност новог запошљавања, без посебних дозвола и сагласности, али под условима из члана 27к измена и допуна Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 149/20), чије испуњење не произилази из утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног суда нема услова да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време.

Како код изложеног није дошло до преображаја радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време, то је и радни однос заснован на одређено време уговором о раду од 01.02.2021. године по самом закону престао на основу одредбе члана 175. Закона о раду, због чега је неоснован и тужбени захтев за поништај оспореног решења о престанку радног односа и враћање на рад.

На основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку припадају потребни трошкови поступка према оствареном успеху у спору. Висина је одмерена на име тражених и одређених трошкова и то за заступања на три одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара, једном неодржаном рочишта у износу од 9.750,00 динара, за састава жалбе у износу од 33.000,00 динара према Адвокатској тарифи („Службени гласник РС“ број 37/21 од 14.04.2021. године) и ревизије у износу од 49.500,00 динара према Адвокатској тарифи („Службени гласник РС“ број 56/25 од 27.06.2025. године),

Имајући у виду напред изнето, Врховни суд је на основу члана 165. став 2. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**